

[Socialministeren.]

grænser for den politiske velvilje, når der drøftes forsorg for denne i mange henseender svage gruppe borgere. Jeg kan henvise til folketingets debat den 14. februar 1974 som et eksempel på en sådan meningstilkendegivelse. Jeg har nævnt — og jeg glemmer på intet tidspunkt — hvad der er foretaget af forbedringer. Der bevilges i disse år over 1 mia. kr. pr. år til åndssvageforsorgen, og jeg er hele tiden på vagt over for, at disse penge anvendes på den bedst mulige måde, men til trods herfor er der som nævnt uacceptable boligforhold, som må og skal ændres, og det må dette ting i relation til forholdene i hovedstadsområdet tage stilling til nu.

Jeg har specielt nævnt forholdene på Ebberødgård, dels fordi det på visse afdelinger nok er de dårligste kår, som åndssvage lever under her i landet, dels fordi institutionen på Irlandsvej skal aflaste Ebberødgård for over 200 klienter. Flertallet af de voksne beboere på Ebberødgård er fra Københavnsområdet, hvilket hænger sammen med den tid, da det væsentligste mål i forsorgen var institutionspleje og vel at mærke institutionsanbringelse borte fra steder, hvor folk i almindelighed bor. I tiden fra 1879, til den nye åndssvage lov af 1959 trådte i kraft, blev der ikke bygget en eneste institution for åndssvage i København. I 1879 byggede man Karens Minde, som blev udvidet i 1915. I 1877 byggede man en institution uden for København i Gladsaxe; det var Lillemosegård, som i 1920'erne blev udvidet med Gammelmosehus, hvor der blev indrettet en institution med 105 pladser. Der var 2 sovestuer, en med 48 og en med 57 senge, og i øvrigt med tærklosetter, som man havde det på Lillemosegård. Åndssvage fra Storkøbenhavn blev sendt uden for byen til Lillemosegård, Gammelmosehus, Ebberødgård, Rødbygård og senest til Andersvænge.

Når den i 1940 nybyggede institution Andersvænge også i væsentlig grad er blevet belagt med københavnske klienter, så skyldtes det, at der i årene 1935-40 var anbragt mere end 300 åndssvage på det gamle marinehospital på Christianshavn. Da den tyske besættelsesmagt beslaglagde denne institution i april 1940, overførtes flertallet

af de 300 klienter til Andersvænge, som i øvrigt var bygget til et helt andet klientel.

Ved lovgivningen i 1959 skabtes der grundlag for en nybygning og modernisering af Lillemosegård og Gammelmosehus, hvor der nu er henholdsvis 300 pladser til voksne på Lillemosegård og ca. 300 børnepladser på det tidligere Gammelmosehus, det, der nu kaldes Børnehospitalet i Vangede.

Da folketinget i 1968 vedtog loven om en institution på Irlandsvej, var det for at give den københavnske befolkning en institution i selve København og dermed muliggøre en tilbageføring af de klienter, som i årevis er blevet sendt langt bort hjemmefra.

Irlandsvej skal således belægges med 200 klienter fra Ebberødgård og 40 fra Andersvænge, og selv herefter vil der stadig væk være københavnerne på disse institutioner, men i det lange løb vil også dette blive rettet op.

Selv om forholdene på Ebberødgård er blevet forbedret væsentligt ved en næsten kontinuerlig byggeaktivitet siden midten af 1950'erne, er forholdene deroppe som nævnt i mange huse uacceptable, og der er familier i København, som ikke vil sende deres voksne børn til sådanne boligforhold, og som i årevis har holdt ud at have deres barn hjemme — i de senere år i håbet om, at Irlandsvej ville give muligheder.

Jeg har nævnt denne urimelige behandling af åndssvage i København, selv om jeg da ikke tror, at der er medlemmer her i salen, som ikke vil acceptere det berettigede i at dække dette københavnske behov.

I forslaget til beslutning nævnes, at der i stedet for Irlandsvej skal oprettes et antal mindre institutioner, og at plejekrævende sengeliggende åndssvage skal søges placeret i den overskudskapacitet af senge, som måtte være i hovedstadsområdet. Jeg skal ikke tale imod små institutioner, og der er da i hele landet og også i Københavnsområdet oprettet et antal små institutioner, pensionater o. lign. i de sidste 15 år. Men Irlandsvej vil ikke overflødiggøre disse små enheder, ja, det er endda sandsynligt, at der er behov for flere små institutioner i Københavnsområdet.

Disse små institutioner er imidlertid ikke et alternativ til Irlandsvej. Forslagsstillerne synes at have overset, at Irlandsvejinstitu-